

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพของนักเรียนวัยรุ่น ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ วัยรุ่นชายและหญิง อายุระหว่าง 13 - 18 ปี ที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วยนักเรียนในศูนย์การเรียนระดับตำบลจำนวน 4 เขตพื้นที่ (แต่ละเขตพื้นที่มีศูนย์ฯระดับตำบล เขตละ 5-6 แห่ง รวมจำนวนศูนย์ฯระดับตำบล 28 ศูนย์) รวมทั้งสิ้น จำนวน 440 คน ยกเว้น นักเรียนที่เป็นสามเณร (ข้อมูลสถานะนักเรียนศูนย์การศึกษานอกและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์, 2555)

กลุ่มตัวอย่าง มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 (Taro Yamane, 1973 อ้างอิงใน บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2547, หน้า 207) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 210 คน

$$n = \frac{N}{1 + N(d)^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
 N แทน จำนวน ของประชากรทั้งหมดที่ต้องการศึกษา คือ 440 คน

d แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างโดยให้มีได้ไม่เกินร้อยละ 5
($d = 0.05$) เมื่อนำค่ามาแทนในสูตรข้างต้น ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{440}{1 + 440 (0.05)^2} \\ &= 209.5 \\ &= 210 \end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 210 คน

ขั้นตอนที่ 2 ในการศึกษาใช้แผนการสุ่มตัวอย่างเชิงความน่าจะเป็น เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นไปของประชากรที่ศึกษา และการใช้ประโยชน์จากผลการศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ดังนี้

1. แบ่งศูนย์การศึกษา ระดับตำบลออกเป็น 4 เขตพื้นที่ ได้แก่ เขตหลักเมือง เขตเมืองหล่ม เขตเมืองราด และเขตนครเดิด
2. ทำการสุ่มเลือกนักเรียนวัยรุ่นตัวอย่างตามสัดส่วนจากทั้ง 4 เขตพื้นที่ โดยใช้ตารางเลขสุ่ม โดยมีขั้นตอนดังนี้
  - 2.1 กำหนดหมายเลขนักเรียนวัยรุ่นในบัญชีรายชื่อในแต่ละเขตพื้นที่
  - 2.2 กำหนดกฎเกณฑ์การใช้ตารางเลขสุ่ม โดย สุ่มหลัก (Column) และแถว (Row) ของตัวเลขเริ่มต้น
  - 2.3 กำหนดแบบแผนการอ่านจากซ้ายไปขวา เมื่อจบแถวให้ขึ้นแถวใหม่ต่อไป ตามลำดับ
  - 2.4 ทำการสุ่มหมายเลขกลุ่มตัวอย่างตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด ถ้าได้หมายเลขซ้ำก็ตัดออก จนได้จำนวนตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนของแต่ละเขต

ตาราง 1 แสดงการสุ่มตัวอย่าง

เขตพื้นที่	ระดับชั้น	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. หลักเมือง	ม.ต้น	60	29
	ม.ปลาย	64	31
2. เมืองหล่ม	ม.ต้น	54	26
	ม.ปลาย	47	22
3. เมืองราด	ม.ต้น	52	25
	ม.ปลาย	43	20
4. นครเดิด	ม.ต้น	58	27
	ม.ปลาย	62	30
รวม		440	210

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ถูกต้องตามเกณฑ์โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ รายได้ที่ได้รับต่อเดือน ลักษณะพักอาศัย และระดับการศึกษา และ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยนำเข้าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัย หนังสือเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 2.1 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามปลายปิดให้ตอบมีทั้งหมด 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูกต้อง ให้ 1 คะแนน

ตอบไม่ถูกต้อง ให้ 0 คะแนน

การแปลผลพิจารณาตามเกณฑ์การแบ่งระดับความรู้ พิจารณาจากคะแนนดิบ โดยวิธีการหาอันตรายภาคขึ้นจากค่าพิสัยโดยคำนวณจากคะแนนสูงสุดลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ

ดังนี้ น้อย ปานกลาง และมาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ คะแนนสูงสุดคือ 10 คะแนน
คะแนนต่ำสุดคือ 0 คะแนน

คะแนน 0.00 - 3.33 คะแนน	หมายถึง	ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม เล็งด้านสุขภาพน้อย
คะแนน 3.34 - 6.66 คะแนน	หมายถึง	ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม เล็งด้านสุขภาพปานกลาง
คะแนน 6.67 - 10.00 คะแนน	หมายถึง	ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม เล็งด้านสุขภาพมาก

ส่วนที่ 2.2 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเล็งด้านสุขภาพ
จำนวน 10 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะคำถามมีทั้งด้านบวก
และด้านลบ ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยเล็กน้อย เห็นด้วย
ปานกลาง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมากที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนราภรณ์,
2547)

คะแนน	ข้อความที่แสดงทางบวก	ข้อความที่แสดงทางลบ
1	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยมากที่สุด
2	เห็นด้วยเล็กน้อย	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยปานกลาง
4	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยเล็กน้อย
5	เห็นด้วยมากที่สุด	ไม่เห็นด้วย

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเล็งด้าน
สุขภาพพิจารณาจากคะแนนดิบโดยวิธีการหาอันตรภาคชั้นจากค่าพิสัยโดยคำนวณจากคะแนน
สูงสุดลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปล
ความหมายของคะแนน ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ เหมาะสมน้อย เหมาะสมปานกลาง และเหมาะสม
มาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์ทัศนคติ ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ 50 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 10 คะแนน

10.00 - 23.33 คะแนน หมายถึง ทักษะดีอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

23.34 - 36.66 คะแนน หมายถึง ทักษะดีอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

36.67 - 50.00 คะแนน หมายถึง ทักษะดีอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ส่วนที่ 2.3 แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนคำถามมีทั้งหมด 10 ข้อ ลักษณะคำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยเล็กน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมากที่สุด มีเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2547)

คะแนน	ข้อความที่แสดงทางบวก	ข้อความที่แสดงทางลบ
1	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยมากที่สุด
2	เห็นด้วยเล็กน้อย	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยปานกลาง
4	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยเล็กน้อย
5	เห็นด้วยมากที่สุด	ไม่เห็นด้วย

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ พิจารณาจากคะแนนดิบโดยวิธีการหาอันตรภาคชั้นจากค่าพิสัยโดยคำนวณจากคะแนนสูงสุดลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆกัน (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ เหมาะสมน้อย เหมาะสมปานกลาง และเหมาะสมมาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์การรับรู้ ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ 50 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 10 คะแนน

10.00 - 23.33 คะแนน หมายถึง การรับรู้อยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

23.34 - 36.66 คะแนน หมายถึง การรับรู้อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

36.67 - 50.00 คะแนน หมายถึง การรับรู้อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยเชิงอำนาจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัย หนังสือ เอกสารต่างที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 3.1 แบบสอบถามการได้รับสื่อและข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนคำถามมีทั้งหมด 10 ข้อ คำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบตามแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติเป็นประจำ

คะแนน	ข้อความที่แสดงทางบวก	ข้อความที่แสดงทางลบ
1	ไม่ปฏิบัติเลย	ปฏิบัติเป็นประจำ
2	ปฏิบัติบางครั้ง	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติบางครั้ง
4	ปฏิบัติเป็นประจำ	ไม่ปฏิบัติเลย

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามการได้รับสื่อและข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ พิจารณาจากคะแนนดิบโดยวิธีการหาอันตรภาคชั้นจากค่าพิสัยโดยคำนวณจากคะแนนสูงสุดลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ น้อย ปานกลาง และมาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์การได้รับสื่อและข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ 40 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 10 คะแนน

10.00 - 20.00 คะแนน	หมายถึง	การได้รับสื่อและข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อย
21.00 - 30.00 คะแนน	หมายถึง	การได้รับสื่อและข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง
31.00 - 40.00 คะแนน	หมายถึง	การได้รับสื่อและข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3.2 แบบสอบถามการเข้าถึงแหล่งหรือสถานที่ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนคำถามมีทั้งหมด 10 ข้อ คำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบตามแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติเป็นประจำ

คะแนน	ข้อความที่แสดงทางบวก	ข้อความที่แสดงทางลบ
1	ไม่ปฏิบัติเลย	ปฏิบัติเป็นประจำ
2	ปฏิบัติบางครั้ง	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติบางครั้ง
4	ปฏิบัติเป็นประจำ	ไม่ปฏิบัติเลย

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามการเข้าถึงแหล่งหรือสถานที่ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพพิจารณาจากคะแนนดิบโดยวิธีการหาอันตรภาคชั้นจากค่าพิสัย โดยคำนวณจากคะแนนสูงสุดลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน (ประกอบ กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ น้อย ปานกลาง และมาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์การเข้าถึงแหล่งหรือสถานที่ ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ 40 คะแนน	คะแนนต่ำสุด คือ 10 คะแนน
10.00 - 20.00 คะแนน	หมายถึง เข้าถึงแหล่งหรือสถานที่อยู่ในระดับน้อย
21.00 - 30.00 คะแนน	หมายถึง เข้าถึงแหล่งหรือสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง
31.00 - 40.00 คะแนน	หมายถึง เข้าถึงแหล่งหรือสถานที่อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปัจจัยเสริมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัย หนังสือเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 4.1 แบบสอบถามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบตามแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติเป็นประจำ

คะแนน	ข้อความที่แสดงทางบวก	ข้อความที่แสดงทางลบ
1	ไม่ปฏิบัติเลย	ปฏิบัติเป็นประจำ
2	ปฏิบัติบางครั้ง	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติบางครั้ง
4	ปฏิบัติเป็นประจำ	ไม่ปฏิบัติเลย

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน พิจารณาจากคะแนนดิบ โดยวิธีการหาอันตรภาคชั้นจากค่าพิสัยโดยคำนวณจาก คะแนนสูงสุดลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆกัน (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ น้อย ปานกลาง และมาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ 40 คะแนน	คะแนนต่ำสุด คือ 10 คะแนน	
10.00 - 20.00 คะแนน	หมายถึง	อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับน้อย
21.00 - 30.00 คะแนน	หมายถึง	อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง
31.00 - 40.00 คะแนน	หมายถึง	อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 4.2 แบบสอบถามอิทธิพลของบุคคลในครอบครัว โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบตามแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติเป็นประจำ

คะแนน	ข้อความที่แสดงทางบวก	ข้อความที่แสดงทางลบ
1	ไม่ปฏิบัติเลย	ปฏิบัติเป็นประจำ
2	ปฏิบัติบางครั้ง	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติบางครั้ง
4	ปฏิบัติเป็นประจำ	ไม่ปฏิบัติเลย

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามอิทธิพลของบุคคลในครอบครัว พิจารณาคะแนนดิบ โดยวิธีการหาอันตรภาคชั้นจากค่าพิสัย โดยคำนวณจากคะแนนสูงสุด ลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน (ระบอง กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ น้อย ปานกลาง และมาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์อิทธิพลของบุคคลในครอบครัว ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ 40 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 10 คะแนน

10.00 - 20.00 คะแนน หมายถึง อิทธิพลของบุคคลในครอบครัวอยู่ในระดับน้อย

21.00 - 30.00 คะแนน หมายถึง อิทธิพลของบุคคลในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

31.00 - 40.00 คะแนน หมายถึง อิทธิพลของบุคคลในครอบครัวอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 4.3 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนคำถามมีทั้งหมด 10 ข้อ ลักษณะคำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยเล็กน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2547)

คะแนน	ข้อความที่แสดงทางบวก	ข้อความที่แสดงทางลบ
1	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยมากที่สุด
2	เห็นด้วยเล็กน้อย	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยปานกลาง
4	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยเล็กน้อย
5	เห็นด้วยมากที่สุด	ไม่เห็นด้วย

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม พิจารณาจากคะแนนดิบ โดยวิธีการหาอันตรภาคชั้นจากค่าพิสัยโดยคำนวณจากคะแนนสูงสุดลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ น้อย ปานกลาง และมาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์การสนับสนุนทางสังคม ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ 50 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 10 คะแนน

10.00 - 23.33 คะแนน หมายถึง มีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับน้อย

23.34 - 36.66 คะแนน หมายถึง มีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

36.67 - 50.00 คะแนน หมายถึง มีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 5 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยงด้านอุบัติเหตุจราจร พฤติกรรมเสี่ยงด้านความรุนแรงและการทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สิ่งเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมเสี่ยงด้านภาวะซึมเศร้าและฆ่าตัวตายวัยรุ่น จำนวน 20 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของลักษณะคำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบตามแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า 4 ระดับ คือ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติเป็นประจำ

คะแนน	ข้อความที่แสดงทางบวก	ข้อความที่แสดงทางลบ
1	ไม่ปฏิบัติเลย	ปฏิบัติเป็นประจำ
2	ปฏิบัติบางครั้ง	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติบางครั้ง
4	ปฏิบัติเป็นประจำ	ไม่ปฏิบัติเลย

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ พิจารณาจากคะแนนดิบ โดยวิธีการหาอันตรายภาคขึ้นจากค่าพิสัยโดยคำนวณจากคะแนนสูงสุดลบต่ำสุดแล้วนำมาแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ น้อย ปานกลาง และ มาก โดยกำหนดการกำหนดเกณฑ์พฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ 80 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 20 คะแนน

20.00 - 40.00 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพอยู่ในระดับน้อย

41.00 - 60.00 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

61.00 - 80.00 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพอยู่ในระดับมาก

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้ นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชปฏิบัติครอบครัว 1 ท่าน อาจารย์แพทย์ 1 ท่าน อาจารย์พยาบาล 2 ท่าน และผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง (APN) สาขาเวชปฏิบัติชุมชน 1 ท่าน ช่วยตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความถูกต้องทางทฤษฎี แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำมาคำนวณหาดัชนีความตรงด้านเนื้อหา (Content validity index: CVI) ได้ค่า CVI ดังนี้

แบบสอบถามความรู้เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 1

แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 0.95

แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 0.95

แบบสอบถามการได้รับสื่อและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ

0.90

แบบสอบถามการเข้าถึงแหล่งหรือสถานที่ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ

0.90

แบบสอบถามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 0.88

แบบสอบถามอิทธิพลของบุคคลในครอบครัว 0.95

แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม 0.80

แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 0.95

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนวัยรุ่นที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR – 20 ของ Kuder – Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 0.86 และ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 0.85

แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 0.86

แบบสอบถามการได้รับสื่อและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ

0.88

แบบสอบถามการเข้าถึงแหล่งหรือสถานที่ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ

0.90

แบบสอบถามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 0.95

แบบสอบถามอิทธิพลของบุคคลในครอบครัว 0.90

แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม 0.90

แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ 0.90

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร และได้รับการรับรองให้ดำเนินการวิจัย จากคณะกรรมการเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้วิจัยชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง เริ่มจากการแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูล และระยะเวลาของการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการตอบรับ หรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ และกลุ่มตัวอย่างต้องได้รับความยินยอมจากบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง ให้เข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ไม่มีผลต่อการศึกษาแต่อย่างใด นอกจากนี้ในระหว่างการวิจัยกลุ่มตัวอย่างสามารถบอกเลิกได้ทันที การนำข้อมูลไปอภิปรายหรือเผยแพร่จะทำในภาพรวมของผลการวิจัยเป็นความลับตามใบพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับความยินยอมของผู้ให้ข้อมูลและจะเก็บข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ตลอดเวลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ทำการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบลจากข้อมูลจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายจากข้อมูลการลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2555 เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้

1.3 จัดเตรียมผู้ช่วยวิจัย ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพ และ นักวิชาการสาธารณสุข เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้วิจัย กำหนดชี้แจงรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้ช่วยวิจัย ทั้งนี้จะแจกชุดตัวอย่างแบบสอบถามประกอบการชี้แจง และนัดหมายการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งการเก็บแบบสอบถามคืน

2. ขั้นตอนดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยพบกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และพิทักษ์สิทธิ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ โดยจะไม่มีกระบวนการเป็นเพียงการลงทะเบียนเป็นตัวเลขเท่านั้น และจะนำเสนอในภาพรวมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทาง

การศึกษาเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถสืบค้นได้ว่าคนใดเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และแจ้งให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ต้องได้รับความยินยอมจาก บิดา/มารดา/ผู้ปกครองก่อนจึงจะเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ พร้อมมอบใบพิทักษ์สิทธิให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความยินยอมบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง

2.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ ความยินยอมจาก บิดา/มารดา/ผู้ปกครองตามวันเวลาที่ได้รับอนุญาต โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้รับฟังคำอธิบายรายละเอียดของแบบสอบถามพร้อมทั้งแจกแบบสอบถาม ในช่วงก่อนเริ่มเรียน ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 20 - 30 นาที และผู้วิจัยจะรับคืนแบบสอบถามหลังจากเวลาเลิกเรียน หรือขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ประจำศูนย์ตำบลเพื่อรับฝากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ส่งคืนและจะมาขอรับคืนภายหลัง

2.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ดังนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมา ได้ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดก่อนนำไปวิเคราะห์ และจัดเก็บไว้ในที่มิดชิดมีความปลอดภัยผู้อื่นไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

2.4 นำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยเอื้ออำนวย ปัจจัยเสริม และพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์อำนาจการทำนายของปัจจัยนำเข้า ปัจจัยเอื้ออำนวย และปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพของนักเรียนวัยรุ่น ด้วยการสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยเอื้ออำนวย ปัจจัยเสริม กับตัวแปรตาม พฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05